

Τι συνδέει τον «Ολιβερ Τουίστ» με το «Purple Rain»;

ΝΙΚ ΧΟΡΝΜΠΥ
Ντίκενς & Prince. Βίοι παράλληλοι
μτφρ.: Χίλντα Παπαδημητρίου
εκδ. Πατάκη, σελ. 224

Του **ΣΑΚΗ ΙΩΑΝΝΙΔΗ**

Τι δουλειά μπορεί να έχουν ο Κάρολος Ντίκενς και ο Prince στην ίδια πρόταση και στο ίδιο βιβλίο; Ο συγγραφέας Νικ Χόρνμπυ, γνωστός στην Ελλάδα κυρίως από το βιβλίο του «High Fidelity» (που μεταφέρθηκε και στο σινεμά με την υπέροχη ερμηνεία του Τζον Κιούζακ), θεωρεί ότι ο λευκός γίγαντας της βικτωριανής λογοτεχνίας και ο θρυλικός μαύρος Αμερικανός τραγουδιστής έχουν περισσότερα κοινά παρά διαφορές και αποφάσισε να τα μοιραστεί μαζί μας στο βιβλίο του «Ντίκενς & Prince. Βίοι παράλληλοι», που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Πατάκη σε μετάφραση της Χίλντας Παπαδημητρίου.

Τι συνδέει λοιπόν τον συγγραφέα του «Ντέιβιντ Κόπερφιλντ», του «Ολιβερ Τουίστ» και των «Μεγάλων προσδοκιών» με τον δημιουργό του «Purple Rain» και του «When Doves Cry»; Δεν πρόκειται για «μεταφυσικές» ομοιότητες, γράφει ο Χόρνμπυ, που συνέδεσαν στο μυαλό κάποιων τους

Λίνκολν και Κένεντι, οι οποίοι και οι δύο εξελέγησαν πρόεδροι των ΗΠΑ ακριβώς με έναν αιώνα διαφορά, δολοφονήθηκαν μια Παρασκευή και τους διαδέχτηκε στην προεδρία ένας Τζόνσον κτλ. Οι συνδέσεις για τον Χόρνμπυ είναι αλλού, στη διαδικασία της δημιουργίας και στο γεγονός ότι τα έργα και των δύο, ειδικά το «Purple Rain» και ο «Ολιβερ Τουίστ» παραμένουν «ζωντανά έργα τέχνης».

Η περιπέτειά του με το ιδιαίτερο αυτό ζευγάρι, όπως εξηγεί ο Βρετανός συγγραφέας με το ξεχωριστό προφορικό ύφος του, ξεκίνησε το 2020 όταν κυκλοφόρησε πρόσφατα μια συλλεκτική έκδοση του άλμπουμ του Prince «Sign o' the Times» (1987) και διαπίστωσε ότι περιείχε 63 τραγούδια του δημιουργού που δεν υπήρχαν στο αρχικό άλμπουμ. Τρία παραπάνω απ' όσα ηχογράφησε ο Τζιμ Χέντριξ, δύο περισσότερα από όλη την παραγωγή των Eagles. Και μάλιστα η παραγωγή τους είχε γίνει μέσα σε ένα χρόνο, το 1986. Ποιος άλλος δούλεψε με αυτούς τους ρυθμούς; Κατά τον Χόρνμπυ, ο Ντίκενς.

Σε περίπου 200 σελίδες, ο συγγραφέας συγκρίνει τα φτωχικά παιδικά χρόνια των δύο δημιουργών, τα παραγωγικά τους χρόνια

Η ενσασχόληση του Βρετανού συγγραφέα με το ασυνήθιστο ζευγάρι ξεκίνησε το 2020.

Ο Νικ Χόρνμπυ ρίχνει μια λοξή και πρωτότυπη ματιά στους παράλληλους βίους του Καρόλου Ντίκενς και του Prince.

από τα 20 έως τα 30 τους και τη μεγάλη δημοφιλία τους, την (κακή) σχέση τους με τους εργοδότες τους (εκδότες και δισκογραφικές)

και τα χρήματα, τις (πολλές) γυναίκες που πέρασαν από τη ζωή τους και, βέβαια, τις συνθήκες του θανάτου τους.

Το βιβλίο είναι γεμάτο με βιογραφικές αναφορές και λιγότερα γνωστά επεισόδια από τη ζωή των δύο δημιουργών, αλλά και προσωπικές σημειώσεις για τη μουσική, τον κινηματογράφο, τα βιβλία και την τέχνη γενικότερα. Ο Prince μάθαινε πάνω κλειδωμένος στο υπόγειο του σπιτιού του από τον πατριό του, ενώ ο Ντίκενς έφτιαξε τον Μικόμπερ του «Ντέιβιντ Κόπερφιλντ» όταν είδε τον πατέρα του στη φυλακή.

Μια επισήμανση που μου έκανε εντύπωση είναι πως ο Ντίκενς διέψευσε με τον καλύτερο τρόπο ότι υπάρχει σωστός τρόπος για να γράφει κάποιος ένα βιβλίο. Όπως σημειώνει ο Χόρνμπυ, ο Ντίκενς έγραφε γρήγορα, έγραφε ταυτόχρονα ογκώδη μυθιστορήματα σε συνέχειες (π.χ. τον «Ολιβερ Τουίστ» και τον «Νικόλας Νικέλμπι»), ζούσε μια μεγάλη οικογένεια (είχε δέκα παιδιά) και έβλεπε τον εαυτό του «σαν ψυχαγωγό, ο οποίος είχε χρέος απέναντι στο κοινό του». Το ίδιο έκανε και ο Prince. Σπκωνόταν από το κρεβάτι του και ηχογραφούσε δίσκους, δικούς του ή των φίλων του. Κόντευε ωστόσο

να χρεοκοπήσει, αλλά κατάλαβε –πολύ πριν από το Spotify– ότι τα χρήματα βγαίνουν από τις συναυλίες και όχι από τους δίσκους. Κάτι άλλο ενδιαφέρον είναι ότι ο Ντίκενς είχε προβλήματα ύπνου και μάλιστα οι διαταραχές που περιέγραψε στα βιβλία του, όπως το Σύνδρομο Πίκγουικ (στα «Έγγραφα Πίκγουικ») και η υπνική παράλυση του Ολιβερ Τουίστ, μελετήθηκαν αργότερα από την Αμερικανική Εταιρεία Ερευνών Διαταραχών Ύπνου. Ανεξάρτητα από το εάν κάποιος συμφωνεί ή διαφωνεί με τις παρατηρήσεις του Χόρνμπυ, το βιβλίο αποκαλύπτει ενδιαφέροντες πτυχές από τις ζωές δύο δημιουργών, που τελικά ίσως να μην ήταν και τόσο ασυμβίβαστες. Η μετάφραση της Χίλντας Παπαδημητρίου διατηρεί την αμεσότητα της γλώσσας και του ύφους του συγγραφέα κάνοντας την ανάγνωση απολαυστική.

Ο Χόρνμπυ πάντως ομολογεί και κάτι άλλο. Πρωτοδιάβασε Ντίκενς στο πανεπιστήμιο και λέει ότι αν είχε αναγκαστεί να τον διαβάσει στο σχολείο, «το μεγαλείο του θα μου είχε διαφύγει», όπως συμβαίνει σε πολλούς ανθρώπους που «τους ζόρισαν να τον χωνέψουν στην εφηβεία τους». Ένας από αυτούς και ο γράφων.